

آزمایش چکاپ فریتین چیست؟

آزمایش فریتین (**Ferritin Test**) نوعی آزمایش چکاپ خون است که سطح فریتین - پروتئینی که آهن را در سلول ها ذخیره می کند - اندازه گیری می کند.

بدن برای ساخت گلبول های قرمز سالم به آهن نیاز دارد. گلبول های قرمز خون، اکسیژن را از ریه ها به بقیه بدن می رسانند. آهن همچنین برای سلامت عضلات، مغز استخوان و عملکرد اندام ها مهم است. بدن آهن اضافی را در فریتین برای استفاده بعدی ذخیره می کند، که معمولاً در کبد و سلول های سیستم ایمنی متمرکز می شود. هنگامی که بدن از آهن استفاده می کند، سلول ها مقدار کمی فریتین را وارد جریان خون می کنند. به همین دلیل، سطح فریتین، میزان آهن ذخیره شده در بدن را منعکس می کند.

آزمایش چکاپ خون فریتین در چه مواقعی انجام می شود؟

آزمایش چکاپ خون فریتین برای کمک به بررسی سطح آهن استفاده می شود. این آزمایش همچنین ممکن است برای موارد زیر استفاده شود:

کمک به تشخیص یا رد شرایط مرتبط با سطح آهن، از جمله:

- هموکروماتوز، داشتن آهن بیش از حد در بدن (همچنین به آن اضافه بار آهن گفته می شود)
- کم خونی فقر آهن
- بیماری های کبدی (بسیاری از فریتین در بدن در کبد ذخیره می شود).
- سندرم پای بی قرار، احساس سوزن سوزن شدن یا سوزش در پاها که ممکن است ناشی از کمبود آهن باشد.
- بیماری Still بزرگسالان (همچنین به نام بیماری استیل با شروع بزرگسالان یا AOSD)، یک بیماری غیر معمول است که باعث درد مفاصل، تب و بثورات، اغلب با سطح فریتین بالا می شود.
- بیماری های مزمن که ممکن است بر سطح آهن تأثیر بگذارد، مانند سرطان، بیماری کلیوی و بیماری های خودایمنی
- اگر برای مشکلات آهن تحت درمان هستید، ممکن است از این آزمایش برای بررسی میزان کارآمدی درمان استفاده شود.

پزشکان از آزمایش فریتین به عنوان یک ابزار غربالگری همراه با سایر آزمایشات چکاپ خون برای بررسی سطوح پایین آهن قبل از بروز علائم استفاده می کنند. این آزمایش معمولاً فقط برای افرادی است که در معرض خطر بالای کمبود آهن هستند، از جمله:

- افرادی که کمبود وزن دارند.
- افرادی که دارای خونریزی شدید قاعدگی هستند
- مادران باردار
- افرادی که با جذب غذا مشکل دارند، مانند افرادی که به بیماری التهابی روده مبتلا هستند یا برخی از روش های جراحی دستگاه گوارش را انجام داده اند.

چرا به آزمایش چکاپ خون فریتین نیاز داریم؟

اگر سطح آهن خیلی کم یا خیلی زیاد است، ممکن است به این آزمایش چکاپ نیاز داشته باشیم.

علائم سطح آهن بسیار پایین عبارتند از:

- تنگی نفس
- ضعف یا خستگی
- سرگیجه
- آریتمی (مشکلی در سرعت یا ریتم ضربان قلب)

علائم سطح آهن خیلی زیاد می تواند متفاوت باشد و با گذشت زمان بدتر شود. علائم ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- ضعف یا خستگی
- درد مفاصل، معمولاً در زانو یا دست
- از دست دادن علاقه به رابطه جنسی یا اختلال نعوظ (ED)
- درد شکم
- تغییر رنگ پوست که ممکن است خاکستری، فلزی یا برنزی به نظر برسد

همچنین اگر نتایج سایر آزمایشات چکاپ خون نشان دهد که سطح هماتوکریت یا هموگلوبین پایین است، ممکن است به این آزمایش چکاپ نیاز باشد.

آیا برای آزمایش چکاپ فریتین به آمادگی خاصی نیاز است؟

ممکن است پزشک از شما بخواهد که ۱۲ ساعت قبل از آزمایش ناشتا باشید. آزمایش معمولاً در صبح انجام می شود.

نتایج آزمایش چکاپ فریتین چگونه تفسیر می شود؟

به طور کلی، محدوده سطح نرمال فریتین عبارتند از:

برای زنان: ۱۴,۷ تا ۲۰۵,۱ نانوگرم در میلی لیتر (ng/mL).

برای مردان: ۳۰,۳ تا ۵۶۵,۷ نانوگرم در میلی لیتر.

نتایج آزمایش چکاپ فریتین ممکن است به دلیل هموکروماتوز (ذخیره بیش از حد آهن) بالا باشد، وضعیتی که در آن بدن آهن بیش از حد ذخیره می کند.

با این حال، افزایش سطح فریتین می تواند به دلیل سایر بیماریهایی نیز باشد. فریتین یک نشانگر مهم التهاب در بدن است، بنابراین سطوح فریتین می تواند هر زمان که به بیماری که باعث التهاب می شود، مانند عفونت زمینه ای، بالاتر از حد طبیعی باشد.

سایر شرایط یا موقعیت هایی که باعث افزایش فریتین می شوند عبارتند از:

- اختلال مصرف الکل.
- بیماری های مزمن، مانند بیماری های خود ایمنی و دیابت.
- سرطان، مانند سرطان های خون (لوسمی یا لنفوم).
- چاقی.
- پرکاری تیروئید
- بیماری Still با شروع بزرگسالان.
- بیماری های کبدی، از جمله سیروز.
- آسیب به طحال، مغز استخوان یا کبد.
- هموکروماتوز
- پورفیری - گروهی از اختلالات ناشی از کمبود آنزیمی که بر سیستم عصبی و پوست تأثیر می گذارد

- آرتريت روماتويد يا يك اختلال التهابي مزمن ديگر
- لنفوم هوچکين
- انتقال خون متعدد
- مصرف بيش از حد مکمل های آهن

سطح فریتين پايين تر از حد طبيعي ممکن است به اين معنی باشد که فرد دچار کم خونی فقر آهن يا وضعيت ديگري مرتبط با سطح پايين آهن است. کم خونی فقر آهن یک نوع رایج کم خونی است که در آن بدن گلبول های قرمز کافی نمی سازد. بدون درمان می تواند منجر به مشکلات قلبی، عفونت، کندی رشد و رشد مغز در کودکان و سایر مشکلات سلامتی شود.

اگر نتیجه تست فریتين کمتر از حد معمول باشد، ممکن است نشان دهنده موارد زیر باشد:

- کم خونی فقر آهن، یعنی بدن گلبول های قرمز ناکافی دارد. این محتمل ترین دلیل برای نتیجه پايين بودن سطح فریتين است.
- از دست دادن خون (معمولاً از دستگاه گوارش).
- اینکه بدن آهن را از رژیم غذایی شما به درستی جذب نمی کند.

اگر در نتیجه آزمایش چکاپ، سطح فریتين پايين باشد، پزشک احتمالاً آزمایش های خون ديگري را تجویز می کند و نتایج را برای تعیین میزان کم خونی فقر آهن مقایسه می کند. این تست ها عبارتند از:

- آهن سرم
- ظرفیت کل اتصال آهن (TIBC).
- اشباع ترانسفرین

اگر نتایج فریتين فردی طبیعی نیست، همیشه به این معنی نیست که او به یک بیماری مبتلا شده است. برخی داروها می توانند سطح فریتين را کاهش یا افزایش دهند. در مورد نتایج آزمایش خود حتماً با پزشک مشورت کنید.

منابع:

<https://medlineplus.gov>

[/https://www.mayoclinic.org](https://www.mayoclinic.org)

<https://my.clevelandclinic.org/health/diagnostics/17820-ferritin-test>

<https://fa.wikipedia.org/wiki/%D9%87%D9%85%D8%A7%D8%AA%D9%88%DA%A9%D8%B1%DB%8C%D8%AA>

